

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ObdoV/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	1018201121
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1018201121.6

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu Gabriely Mederovej, JUDr. Eriky Čanádyovej, JUDr. Jaroslavy Fúrovej, a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobcu: JUDr. D. T., narodený XX. E. XXXX, bytom Q. X, P., zastúpený JUDr. Dušan Szabó, advokát, so sídlom Hlavná 63, Kráľovský Chlmec, proti žalovanému: Mgr. Peter Arendacký, so sídlom kancelárie Železničarska 13, Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu Agrokombinát, Poľnohospodárske družstvo Lehnice v konkurze, so sídlom Lehnice, IČO: 00 191 540, zastúpený JUDr. Martin Baláž, LL.M., advokát, so sídlom Kýčerského 2, Bratislava, o určenie pravosti pohľadávky vo výške 19 288,22 eura, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbsi/1/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. februára 2024 č. k. 5Obo/4/2023-844, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. januára 2023 č. k. 8Cbsi/1/2018-765, vo výroku I. žalobu v časti 19 149,34 eura zamietol, vo výroku II. žalobu v časti 138,88 eura zastavil čo do výšky a právneho dôvodu, vo výroku III. súd prvej inštancie určil, že pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní úpadcu Agrokombinát, Poľnohospodárske družstvo Lehnice, so sídlom Lehnice, IČO: 00 191 540, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6K/30/1999, v uznanej výške 138,88 eura sa zaraďuje do IV. triedy a vo výroku IV. súd prvej inštancie priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

1.1. Súd prvej inštancie v poradí štvrtým rozsudkom, viazaný právnym názorom vysloveným Najvyšším

súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súdom odvolacím v uznesení zo 17. júla 2018 č. k. 1Obo/4/2018-457, rozhodol o žalobcom prihlásenej pohľadávke prihlásenej v konkurznom konaní žalovaného, ktorá vznikla titulom nezaplatenej mzdy spolu vo výške 581 077,04 Sk (19 288,22 eura). Uvedená pohľadávka žalobcu sa skladá z troch častí. Prvá časť vo výške 508 658 Sk s úrokmi z omeškania a trovami konania vo výške 13 965,02 Sk, kde bol súdny spor vedený na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5C/177/90. Druhá časť vo výške 46 985 Sk s úrokmi z omeškania (alternatívne 910 kg kryštálového cukru, 35 l bieleho vína, 87q kukurice, 19q jačmeňa) a trovami konania vo výške 8 471,50 Sk, kde bol súdny spor vedený na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9C/61/94. Tretia časť vo výške 1 424,32 Sk s úrokmi z omeškania a s trovami konania vo výške 1 573,20 Sk na základe rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 18. septembra 1995, doplniaceho rozsudku z 24. apríla 1997 a opravného uznesenia zo 17. júna 1997, právoplatných 7. júla 1997, sp. zn. 6C/13/92. Žalobca pohľadávku žiadal zaradiť do 1. triedy pre rozvrh. Zo zápisnice z prieskumného pojednávania konaného 1. októbra 1999 vyplynulo, že správca konkurznej podstaty žalobcom prihlásené pohľadávky poprel v rozsahu 576 893,04 Sk. Žalobcom prihlásené pohľadávky v rozsahu 4 184 Sk považoval správca za zistené.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že pohľadávka žalobcu č. 1 predstavujúca 508 658 Sk predstavuje nárok podľa § 31 ods. 3 písm. a) bod 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“). Ide o pracovný nárok, ktorý je v zmysle § 31 ods. 1 ZKV možné uspokojiť v priebehu konkurzu kedykoľvek. Ostatné nároky, t. j. nárok na vyplatenie 46 985 Sk (pohľadávka č. 2) a nárok na vyplatenie prihlásenej pohľadávky č. 3 uznannej správcou vo výške 4 184 Sk, sú pohľadávkami IV. triedy podľa § 32 ods. 2 písm. d) ZKV.

1.3. Súd prvej inštancie zdôraznil, že podstatou incidenčného konania je rozhodnúť o tom, či popierací prejav správcu obstoja, teda či dôvody uvedené v popieracom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku tak, ako bola prihlásená z uspokojenia v konkurze. Súd môže preskúmať pohľadávku len z tých dôvodov, ktoré správca uviedol v popieracom prejave. Súd prvej inštancie poukázal na odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu zo 17. júla 2018 č. k. 1Obo/4/2018-457, v ktorom najvyšší súd uviedol, že z obsahu popieracieho prejavu a uplatnenej pohľadávky v preskúvanom konaní je zjavné, že vo vzťahu k pohľadávke vo výške 4 362,70 Sk je predmetom konania jej zaradenie v IV. triede (pričom však z obsahu výzvy na č. 1. 96 vyplýva, že správca uznal na prieskumnom pojednávaní len sumu vo výške 4 184 Sk, hoci vo všetkých svojich podaniach uznáva sumu 4 362,70 Sk). Vo zvyšku vo výške 576 893,04 Sk je predmetom konania určenie pravosti a výšky pohľadávky, keďže túto správca poprel ako celok. Uvedený dôvod popretia z dôvodu že „suma je v rozpore s opravným uznesením 6C 13/92“ je potrebné vykladať tak, že ide o popretie existencie pohľadávky ako takej, keďže jej nezodpovedá výrok doloženého právoplatného rozhodnutia v konaní a iné rozhodnutie predložené nebolo a ani iné právoplatné rozhodnutia vo veci uplatnených pohľadávok vydané neboli. Keďže správca poprel existenciu uplatnenej pohľadávky ako takej v celej uvedenej výške, z obsahu žalobného návrhu vyplýva, že žalobca si túto uplatňuje v incidenčnom konaní ako pohľadávku, ktorej pravosť žiada určiť vo výške 576 893,04 Sk so zaradením v I. triede uspokojovania veriteľov a vo výške čo do zvyšku žiada určiť poradie v I. triede. Súd prvej inštancie preto vyhodnotil popierací prejav správcu za dostatočný a určitý, pričom ním prišlo k popretiu pohľadávok uvedených v prihláške zo 17. septembra 1999 pod č. 1 a č. 2 v celosti čo do dôvodu, výšky a poradia z dôvodu absencie akéhokoľvek právneho titulu týchto pohľadávok a pohľadávky uvedenej v prihláške zo 17. septembra 1999 pod č. 3 vo výške presahujúcej sumu 4 184 Sk (t. j. v sume 178,70 Sk) taktiež z dôvodu absencie právneho titulu a v časti 4 184 Sk len čo do poradia. Aj napriek tomu, že správca uviedol ako dôvod popretia, že suma 576 893,02 Sk je v rozpore s opravným uznesením sp. zn. 6C/13/92 a uvedené uznesenie sa týkalo len nároku na náhradu za nevyčerpanú dovolenku (pohľadávka č. 3), uvedené podľa súdu prvej inštancie neznamena, že popretie pohľadávky ako celok je nesprávne.

1.4. K pohľadávke č. 1 vo výške 522 623,02 Sk (508 658 Sk s úrokom z omeškania a trovami konania 13 965,02 Sk) súd prvej inštancie uviedol, že tento nárok má zodpovedať nároku uplatnenému v konaní sp. zn. 5C/177/90. Uvedený nárok žalobca uplatnil vždy len odkazom na toto prerušené konanie a dokazovanie v ňom vykonané. Žalobca uvedený nárok špecifikoval ako náhradu ušlej mzdy z neplatného

rozviazania pracovného pomeru podľa § 61 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“). Pri uplatňovaní nároku podľa § 130 ZP žalobca ale podľa súdu prvej inštancie neurčil, aká časť jeho pohľadávky má zodpovedať sume uplatnenej ako náhrada mzdy pri prekážke na strane zamestnávateľa a nárok ani nedoložil dôkazmi ako sa dožadoval zamestnávania v čase, kedy mala prekážka na strane zamestnávateľa trvať, či sa po právoplatnosti rozhodnutia o neplatnom ukončení členstva skutočne o prácu uchádzal a čím bol daný dôvod prekážky na strane zamestnávateľa. Podľa súdu prvej inštancie nebolo možné z obsahu žaloby vyabstrahovať, že sa žalobca v incidenčnom konaní domáhal aj nároku podľa § 130 ZP. Súd prvej inštancie na pojednávaní 21. januára 2011 vyzval žalobcu na doplnenie dôkazov: výpočet priemerného mesačného zárobku zamestnancov úpadcu za roky 1991 až 1999, mzdové listy žalobcu od 28. septembra 1990 do vyhlásenia konkurzu (31. marca 1999), doklady o tom, že v týchto rokoch mu boli vyplácané pôžitky, ktoré si uplatnil ako položku č. 2 prihlášky a pracovnú zmluvu u úpadcu. Žalobca listom z 20. januára 2011 súdu oznámil, že navrhuje doplniť dokazovanie ohľadom zistenia jeho priemerného, resp. pravdepodobného zárobku u úpadcu zabezpečením mzdových listov od správcu konkurznej podstaty, následne 24. marca 2011 doručil súdu mzdové listy za roky 1989 - 1995 a pracovnú zmluvu. Súd prvej inštancie konštatoval, že vo vzťahu ku konaniu vedenom pod sp. zn. 5C/177/90 sú právoplatné výroky (1) že vylúčenie z družstva z 28. septembra 1990 je neplatné a členský pomer žalobcu u úpadcu trvá, (2) že neprítomnosť žalobcu v práci 18. augusta 1990 nie je neospravedliteľnou absenciou a (3) že prevedenie žalobcu na inú prácu z 20. augusta 1990 je neplatné. Pokiaľ išlo o nárok vo výške podľa § 61 ZP, tento závisel od splnenia dvoch podmienok, a to právoplatné rozhodnutie súdu o tom, že výpoveď z pracovného pomeru je neplatná a oznámenie žalobcu, že trvá na tom, aby ho úpadca ďalej zamestnával. Za splnenie druhej podmienky nepovažoval súd prvej inštancie list z 9. decembra 1991, ale dátum 13. novembra 1990, kedy sa zamestnávateľ dozvedel o podaní žaloby o nárok na náhradu mzdy. Žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru od 13. novembra 1990, plus za šesť mesiacov, t. j. do 13. mája 1991. Žalovaný požiadal súd podľa § 61 ods. 2 ZP o využitie moderačného práva a nepriznanie akýchkoľvek nárokov žalobcu za obdobie presahujúce šesť mesiacov. Od 14. mája 1991 do 24. septembra 1992 bolo možné znížiť nárok žalobcu. Súd prvej inštancie žalobcu poučil, že v prípade žiadosti žalovaného podľa § 61 ods. 2 ZP bude dôkazné bremeno na žalobcovi, aby preukázal, že sa zapojil do práce u iného zamestnávateľa za podmienok rovnocenných alebo dokonca výhodnejších, než aké by mal pri výkone svojej práce podľa pracovnej zmluvy, akú mzdu u iného zamestnávateľa za vykonanú prácu dostal, či to nebolo za nepriaznivých okolností a z akého dôvodu sa do práce nezapojil. Žalobca v tomto smere žiadne dôkazy nepredložil.

1.5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že od 25. septembra 1992 do 1997 ide o nárok náhrady mzdy z neplatného prevedenia žalobcu na inú prácu podľa § 130 ZP. Zamestnancovi po dobu, po ktorú mu zamestnávateľ neprideľuje prácu podľa zmluvy, patrí náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu (sp. zn. 1Obo/4/2018) žalobca hoci odkazoval na § 130 ZP, vôbec neurčil, aká časť jeho pohľadávky má zodpovedať sume uplatnenej ako náhrada mzdy pri prekážke na strane zamestnávateľa a svoj nárok nedoložil dôkazmi, ktoré by preukázali, ako sa v čase, kedy prekážka mala trvať, u zamestnávateľa dožadoval zamestnania, či sa po právoplatnosti rozhodnutia o neplatnom ukončení členstva skutočne uchádzal o prácu a čím bol daný dôvod prekážky na strane zamestnávateľa.

1.6. Súd prvej inštancie preto vyzval žalobu, aby upresnil, za aké obdobie sa domáha náhrady mzdy podľa § 61 a § 130 ZP, v akej výške a na akom skutkovom a právnom základe. Pre nárok žalobcu podľa § 61 ods. 1 ZP bol rozhodný predchádzajúci kalendárny štvrťrok a priemerný zárobok bolo potrebné zistiť z hrubej mzdy zúčtovanej žalobcovi k výplate a podľa doby ním odpracovanej v tomto období. Rovnako pri nároku žalobcu podľa § 130 ZP je rozhodným obdobím predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

1.7. K pohľadávke č. 2 predstavujúcej nárok vo výške 46 985 Sk, súd prvej inštancie poukázal na názor odvolacieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 1Obo/4/2018, podľa ktorého tento nárok žalobca žiadnym spôsobom nešpecifikoval. Žalobca len odkázal na konanie na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9C/61/94. Súd prvej inštancie zistil, že v konaní sp. zn. 9C/61/94 si žalobca uplatnil náhradu škody

spôsobenú nevydaním naturálnych pôžitkov za roky 1990-1994. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca pri pohľadávke č. 2 neuniesol dôkazné bremeno.

1.8. K pohľadávke č. 3 vo výške 4 362,70 Sk, ide o nárok na náhradu mzdy za 8 dní nevyčerpanej dovolenky. Podľa názoru súdu prvej inštancie, pokiaľ správca konkurznej podstaty uznal pohľadávku vo výške 4 184 Sk (138,88 eura) v časti pravosti pohľadávky je potrebné konanie zastaviť a v časti zaradenia tejto pohľadávky je potrebné ju zaradiť do 4. triedy. Súd prvej inštancie zároveň uviedol, že žalobca si v tomto konaní neuplatnil úroky z omeškania, preto je bez významu, že správca konkurznej podstaty až v konaní uznal pohľadávku žalobcu spolu s úrokmi z omeškania vo výške 4 362,70 Sk.

1.9. Na základe uvedených dôvodov súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca pri pohľadávkach č. 1 a 2 neuniesol dôkazné bremeno a žalobu vo výške 19 149,34 eura zamietol. V časti pohľadávky č. 3 vo výške 138,88 eura (4 184 Sk) čo do výšky a právneho dôvodu súd prvej inštancie konanie zastavil. Súd prvej inštancie zároveň určil, že pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní úpadcu Agrokombinát, Poľnohospodárske družstvo Lehnice, so sídlom Lehnice, IČO: 00 191 540, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6K/30/1999, v uznannej výške 138,88 eura, sa zaraďuje do IV. triedy [§ 32 ods. 2 písm. d) ZKV].

2. Na základe odvolania žalobcu najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom z 15. februára 2024 č. k. 5Obo/4/2023-844 vo výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. zmenil tak, že určil, že pohľadávka žalobcu v časti náhrady mzdy z neplatného vylúčenia žalobcu z družstva (úpadcu), vyplývajúca z nároku uplatneného v konaní na Okresnom súde Dunajská Streda sp. zn. 5C/177/1990, je dôvodná vo výške 756,44 eura ako pohľadávka II. triedy a vo zvyšnej zamietajúcej časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Vo výroku II. najvyšší súd ako súd odvolací rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. potvrdil a vo výroku III. priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 92 %.

2.1. Najvyšší súd po nariadení pojednávania a doplnení dokazovania v potrebnom rozsahu k odvolacím námietkam žalobcu uviedol, že odvolateľ v odvolaní nevysvetlil v čom konkrétne vidí naplnenie jednotlivých odvolacích dôvodov. Odvolací súd ale konštatoval, že súd prvej inštancie sa neriadil pri novom prejednaní veci právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v predchádzajúcom rozhodnutí, čím podľa odvolacieho súdu prišlo k naplneniu § 365 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriaca práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K nesprávnemu procesnému postupu prišlo tým, že pre zistenie nároku žalobcu, pre ktorý súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, boli potrebné listiny, konkrétne mzdový list, obsiahnuté v súdnom spise. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nevysvetlil, prečo nepovažoval dôkaz doložený v súdnom spise (mzdový list) za dostačujúci pre posúdenie nároku žalobcu. Keďže súd prvej inštancie vydal rozsudok bez doplnenia dokazovania a vyhodnotenia dôkazov podľa záväzného právneho názoru vyjadreného v predchádzajúcom kasačnom uznesení odvolacieho súdu, boli by podľa odvolacieho súdu splnené dôvody pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátenie veci na ďalšie konanie. Odvolací súd ale poukázal na § 390 CSP, podľa ktorého musel odvolací súd sám rozhodnúť vo veci.

2.2. Podľa odvolacieho súdu v konaní bolo preukázané, že žalobca bol od 15. februára 1991 do 31. decembra 1991 a od 1. januára 1993 do 31. decembra 1993 v pracovnom pomere v Ústave experimentálnej a veterinárnej medicíny, ďalej od 1. januára 1994 do 30. novembra 1995 vo Výskumnom ústave veterinárnej medicíny a od 1. decembra 1995 do 30. novembra 2001 na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ, z čoho už súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že žalobca nemal záujem opätovne nastúpiť do práce u úpadcu. Listy z 9. decembra 1991, 3. októbra 1992, 18. septembra 1992, 28. marca 1993, ktorými žiadal úpadcu, aby mu pridelil prácu na pôvodnom pracovisku, považoval súd prvej inštancie za účelové. S uvedeným hodnotením sa stotožnil aj odvolací súd. Úpadca zároveň nemohol žalobcu prijať na jeho pôvodné miesto, ktoré bolo medzičasom z dôvodu organizačných zmien zrušené. Žalobca listom z 26. decembra 1995 z dôvodu zrušenia jeho pôvodného

pracovného miesta v imunologickom laboratóriu na základe organizačných zmien v družstve požiadal družstvo o zrušenie členstva dohodou k 31. decembru 1995, následne aj 30. júnu 1996. Bolo preto nesporné, že žalobca už nemal záujem zotrvať v pracovnom pomere u úpadcu.

2.3. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením nároku žalobcu v časti pohľadávky č. 1 vo výške 508 658 Sk ako nároku podľa § 31 ods. 3 písm. a) bod 5 ZKV, t. j. ako pracovného nároku. Rovnako sa odvolací súd stotožnil s tým, že ostatné nároky spočívajúce v pohľadávke č. 2 a pohľadávke č. 3 sú pohľadávkami IV. triedy podľa § 32 ods. 2 písm. d) ZKV.

2.4. Vo vzťahu k samotnému popieraciemu prejavu správcu konkurznej podstaty, ktorého obsah žalobca namietal aj v odvolaní, odvolací súd poukázal na názor vyslovený už v predchádzajúcom uznesení najvyššieho súdu č. k. 1Obo/4/2018-457, podľa ktorého je potrebné popierací prejav považovať za dostatočný a určitý, pričom ním došlo k popretiu pohľadávok uvedených v prihláške zo 17. septembra 1999 pod č. 1 a 2 v celosti čo do dôvodu, výšky a poradia z dôvodu absencie akéhokoľvek právneho titulu týchto pohľadávok a pohľadávky uvedenej v prihláške zo 17. septembra 1999 pod č. 3 vo výške presahujúcej sumu 4 184 Sk (t. j. v sume 178,70 Sk) taktiež z dôvodu absencie právneho titulu a v časti 4 184 Sk len čo do poradia. Popierací prejav je dostatočný a určitý, nakoľko ním došlo k popretiu existencie pohľadávok ako takých.

2.5. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie čiastočne nesprávne posúdil neunesenie dôkazného bremena žalobcom, a to v časti týkajúcej sa nároku na náhradu mzdy počas šiestich mesiacov vymedzených ako základný zákonný nárok v § 61 ZP. Žalobca síce nešpecifikoval svoje nároky náležite tak, ako to zodpovedá pohľadávke č. 1 v ním uplatnenej výške, z obsahu listín v súdnom spise je ale súdom zistiteľný a vyčísľiteľný nárok zodpovedajúci základnej zákonnej výške v rozsahu šiestich mesiacov. Pri výpočte náhrady mzdy za obdobie šiestich mesiacov od 13. novembra 1990 do 13. mája 1991 vychádzal odvolací súd z priemerného zárobku žalobcu u žalovaného, a to podľa mzdového listu za rok 1989 vystaveného 11. decembra 1989, ktorý bol súčasťou súdneho spisu a na ktorý žalobca opakovane odkazoval. Rozhodným obdobím pre zistenie priemerného zárobku žalobcu pre roky 1990 a 1991 bol predchádzajúci kalendárny rok 1989, a nie ako nesprávne uviedol súd prvej inštancie predchádzajúci kalendárny štvrtrok. Celkový príjem žalobcu za rok 1989 bol 42 908 Sk, priemerný mesačný zárobok v roku 1989 bol 3 575,67 Sk a priemerný denný zárobok žalobcu bol vo výške 178,04 Sk. Odvolací súd následne konštatoval, že v mesiaci november 1990 (od 13. novembra 1990) bolo 14 pracovných dní, v mesiaci december 1990 bolo 21 pracovných dní, v januári 1991 bolo 23 pracovných dní, v mesiaci február 1991 bolo 20 pracovných dní, v mesiaci marec 1991 bolo 20 pracovných dní, v mesiaci apríl 1991 bolo 21 pracovných dní a v mesiaci máj 1991 (do 13. mája 1991) bolo 9 pracovných dní. Odvolací súd na základe uvedeného ustálil, že náhrada mzdy žalobcu pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru podľa § 61 ods. 1 ZP predstavuje 22 788,38 Sk, čo po prepočte na menu euro predstavuje 756,44 eura. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. tak, že určil, že pohľadávka žalobcu v časti náhrady mzdy z neplatného vylúčenia žalobcu z družstva (úpadcu) vyplývajúca z nároku uplatneného v konaní na Okresnom súde Dunajská Streda sp. zn. 5C/177/1990 je dôvodná vo výške 756,44 eura. Odvolací súd ďalej poukázal na § 31 ods. 1, § 31 ods. 3 písm. a) bod 5, § 31 ods. 4, § 31 ods. 5 a § 32 ods. 2 ZKV. Nároky na náhradu mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru vzniknuté pred mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz, je potrebné postupom podľa § 20 ZKV do konkurzu prihlásiť, zaradiť na zoznam prihlásených pohľadávok ako pohľadávky II. triedy a uspokojiť až podľa rozvrhového uznesenia. Z uvedeného dôvodu odvolací súd konštatoval, že pohľadávku v časti osvedčenej ako dôvodná čo do výšky 756,44 eura, je potrebné zaradiť do II. triedy. Vo zvyšnej zamietajúcej časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

2.6. Odvolací súd doplnil, že žalovaný sa dožadoval v zmysle § 61 ods. 2 ZP nepriznať žalobcovi náhradu mzdy presahujúcu šesť mesiacov a žalobca svoje ďalšie nároky neosvedčil, neuniesol k nim bremeno tvrdenia, ani dôkazné bremeno. Pri uplatňovaní nároku podľa § 130 ZP žalobca neurčil, aká časť jeho pohľadávky má zodpovedať sume uplatnenej ako náhrada mzdy pri prekážke na strane zamestnávateľa a žalobca svoj nárok nedoložil dôkazmi ako sa v čase, kedy táto prekážka mala trvať, u

zamestnávateľa dožadoval zamestnávania, či sa po právoplatnosti rozhodnutia o neplatnom ukončení členstva (po 30. auguste 1993) skutočne o prácu uchádzal a čím bol daný dôvod prekážky na strane zamestnávateľa. Zamietajúci výrok súdu prvej inštancie je preto podľa odvolacieho súdu založený na správnom vyhodnotení dôkaznej situácie a odvolací súd v celom rozsahu vo vzťahu k zvyšku pohľadávky č. 1 a rovnako k pohľadávke č. 2 a 3, poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v bodoch 83 a nasl. (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). V tejto časti je obsiahnuté aj zamietnutie v časti 5,93 eura, čo vytýkal odvolateľ ako opomenutý nárok.

2.7. K pohľadávke č. 2 odvolací súd doplnil, že podstatným pre úvahu o neunesení dôkazného bremena bolo, že o druhu a množstvách naturálií v jednotlivých rokoch každoročne rozhodovalo predstavenstvo družstva na svojich poradách, pričom nešlo o nárokovateľnú položku. Nie všetkým pracovníkom boli naturálne pôžitky vyplácané, resp. poskytované. Zo žiadneho dôkazu nevyplynulo, že by bol takýto nárok žalobcovi schválený v ním uvádzanom množstve a hodnote. Právny nárok na vydanie naturálnych pôžitkov pre členov družstva nevyplyva ani zo žiadneho právneho predpisu.

2.8. Odvolací súd ďalej k odvolacím námietkam žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie v súlade s pokynmi najvyššieho súdu obsiahnutými v rozhodnutiach sp. zn. 1Obo/4/2018 a sp. zn. 2ObdoV/4/2017, vykonal a doplnil dokazovanie, a to priložením spisov sp. zn. 8Cbi/6/2009 a sp. zn. 5C/177/1990 a ďalšími listinnými dôkazmi. K neoboznámeniu sporových strán s listinnými dôkazmi a k neoprávnenej protokolácii týkajúcej sa vykonaných dôkazov, ktoré žalobca namietal vo svojom odvolaní, poukázal odvolací súd na odôvodnenie poskytnuté už súdom prvej inštancie, podľa ktorého súd prvej inštancie oboznámil sporové strany s listinami zo súdnych spisov ich prečítaním. Sporové strany zároveň konštatovali, že obsah rozsudku sp. zn. 5C/177/1990 je im známy a žalobca trval len na tom, aby sa súd zaoberal týmto rozsudkom. Súd prvej inštancie konštatoval, že dokazovanie oboznámením s obsahom rozsudku 5C/177/1990 nevykoná, pretože protistrane bol doručený, je jej známy a je obsahom súdneho spisu. S obsahom dokladov súd prvej inštancie sporové strany neoboznamoval s odôvodnením, že sú založené v súdnom spise a sú sporovým stranám známe. Odvolací súd doplnil, že zo zápisnice z pojednávania 20. októbra 2022 vyplynulo, že súd prvej inštancie dopytoval sporové strany, či trvajú na prečítaní obsahu listín založených v súdnych spisoch sp. zn. 8Cbi/6/2009 a sp. zn. 5C/177/1990, pričom žalobca trval len na tom, aby sa súd prvej inštancie zaoberal rozsudkom sp. zn. 5C/177/1990. Na danom pojednávaní žalobca namietal len to, že nedostal vyjadrenie žalovaného z 21. júna 2022 a žiadal o lehotu na vyjadrenie k tomuto vyjadreniu a k predbežnému hodnoteniu súdu. Pojednávanie bolo súdom prvej inštancie následne odročené. Súd prvej inštancie pritom zdôraznil postup podľa § 204 CSP, s čím sa odvolací súd stotožnil a dodal, že listiny stranám známe, nimi samotnými predložené a nespochybnené, nie je potrebné pre splnenie predpokladov vykonania dôkazu listinou čítať alebo ich obsah oboznamovať.

2.9. K trovám odvolacieho konania odvolací súd uviedol, že žalobca si uplatnil nárok na určenie pravosti pohľadávok v sume celkovo 19 288,22 eura a ich zaradenie v prvej triede. Žalobca bol ale úspešný len čo do určenia dôvodnosti v časti pohľadávky vo výške 756,44 eura. Žalobcov úspech predstavoval po zaokrúhlení 4 %, čo v pomere k jeho neúspechu 96 %, predstavuje čistý úspech 92 %.

3. Proti rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho v jeho výrokoch I., II. a III. podal žalobca dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe vyhovie a žalobcovi prizná proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %, alternatívne, aby dovolací súd v napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.1. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vidí žalobca vo vadách podľa § 420 písm. a) a f) CSP a v nesprávnom právnom posúdení veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V rozsahu výroku I. dovolateľ napáda rozsudok odvolacieho súdu okrem určenia, že pohľadávka žalobcu v časti náhrady mzdy z neplatného vylúčenia žalobcu z družstva (úpadcu), vyplývajúca z nároku uplatneného v konaní na Okresnom súde Dunajská Streda sp. zn. 5C/177/1990, je dôvodná vo výške 756,44 eura.

3.2. Z rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa dovolateľa zrejmé, že žalobca podal dovolanie aj proti predchádzajúcemu rozsudku najvyššieho súdu z 22. novembra 2011 č. k. 1Obo/55/2011-321, ktorým najvyšší súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie zo 17. júna 2011 č. k. 8Cbsi/48/2005-293 a žalovanému náhradu trov nepriznal. Z odôvodnenia tak nie je zrejmé, že rozsudok odvolacieho súdu z 22. novembra 2011 č. k. 1Obo/55/2011-321 bol dovolacím súdom uznesením z 28. júna 2017 sp. zn. 2ObdoV/4/2017 zrušený a vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Podľa dovolateľa odvolací súd v ďalšom konaní nerešpektoval právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí dovolacieho súdu. Dovolací súd tu zdôraznil, že úlohou súdu v incidenčnom konaní nie je opätovné preskúmavanie prihlásenej pohľadávky súdom, keďže incidenčné konanie nie je konaním, v ktorom by veriteľ uplatňoval svoju pohľadávku proti dlžníkovi a v ktorom by preto predmetom poznácie konajúceho súdu mal byť celý právny vzťah medzi nimi v celej jeho šírke a hĺbke. Žalobca prekročením rozsahu predmetu incidenčného konania namietal už v odvolaní a odvolací súd sa s tým nevysporiadal.

3.3. Odvolací súd sa podľa dovolateľa odklonil v otázke rozsahu predmetu incidenčného konania od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu reprezentovanej uznesením najvyššieho súdu z 30. januára 2017 sp. zn. 3Obdo/70/2016 (R 63/2017) a uznesením najvyššieho súdu z 24. februára 2021 sp. zn. 1Obdo/53/2020 a ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/46/2018, 4Obdo/2/2020, 3Obdo/61/2018 a 1Obdo/91/2019. Dovolateľ poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. septembra 2014 sp. zn. II. ÚS 409/2013. Súd nižšej inštancie neboli oprávnené preskúmať žalobcom prihlásené pohľadávky z dôvodov uplatnených správcom po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na popretie prihlásených pohľadávok.

3.4. Žalobca v lehote na podanie dovolania doručil súdu aj ďalšie podanie označené ako Doplnenie rozsahu a dôvodov dovolania. Žalobca namieta, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nie je zrejmé vyhodnotenie úspešnosti dovolacieho konania sp. zn. 2ObdoV/4/2017. Odvolací súd nezohľadnil úspešnosť žalobcu v tomto dovolacom konaní pre účely rozhodnutia o trovách konania. Odvolací súd už v uznesení zo 17. júla 2018 č. k. 1Obo/4/2018-457 opomenul rozhodnúť o trovách dovolacieho konania. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania nerozhodol ani súd prvej inštancie v poradí štvrtom rozsudku z 26. januára 2023 č. k. 8Cbsi/1/2018-765. Postup súdu prvej inštancie bol podľa dovolateľa svojvoľný a rozporný so zákonom. Žalobca tým namieta výrok III. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 92 %. Odvolací súd v uvedenom výroku nezohľadnil úspešnosť žalobcu v dovolacom konaní sp. zn. 2ObdoV/4/2017.

3.5. Žalobca namieta aj nesprávne právne posúdenie veci v časti využitia moderačného oprávnenia súdu podľa § 61 ods. 2 ZP. Žalobca v odvolaní namietal, že nie je dôvod na využitie moderačného oprávnenia incidenčného súdu, pretože správca neuviedol na prieskumnom pojednávaní, že úpadca navrhol v prerušenom konaní sp. zn. 5C/177/90 nepriznať žalobcovi náhradu mzdy nad šesť mesiacov a o aplikáciu § 61 ods. 2 ZP požiadal až listom z 12. mája 2021. Zároveň zníženie pod 9 mesiacov nebolo podľa žalobcu v prejednávanej veci možné. Žalobca poukázal na prechodné ustanovenie § 251 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „nový ZP“). Právny úkon správcu tak nevznikol pred 1. aprílom 2002 a odvolací súd preto aplikoval nesprávny právny predpis. Odvolací súd tak nemal znížiť nárok dovolateľa na náhradu mzdy pod 12 mesiacov.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania vadami podľa § 420 písm. a) a f) CSP a nesprávnym právnym posúdením veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

K dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. a) a f) CSP

7. Podľa § 420 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

8. Žalobca vo svojom dovolaní žiadnym spôsobom nevymedzil, z akého dôvodu malo prísť k naplneniu vady v zmysle § 420 písm. a) CSP. Z obsahu dovolania žalobcu je zrejmé, že namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, nesprávne právne posúdenie veci a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v časti nároku na náhradu trov konania. Z dovolania žalobcu nie je možné podľa dovolacieho súdu žiadnym spôsobom vyabstrahovať dôvody, pre ktoré by preskúmaná vec nemala patriť do právomoci súdov, ktoré by dovolaciemu súdu umožnili sa týmto dôvodom prípustnosti dovolania zaoberať. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd konštatuje, že naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) CSP nezistil.

9. Vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP žalobca namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, jeho nepreskúmateľnosť a nerešpektovanie právneho názoru vyjadreného v uznesení najvyššieho súdu z 28. júna 2017 sp. zn. 2ObdoV/4/2017. Odvolací súd podľa dovolateľa prekročil rozsah incidenčného konania, keď sa mal zaoberať výlučne tým, či popierací prejav uskutočnený správcom konkurznej podstaty obstoí.

10. Nedostatočná kvalita súdneho rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nezodpovedá procesným požiadavkám práva na spravodlivý proces, môže byť predmetom dovolacieho prieskumu v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (m. m. IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 447/2020, I. ÚS 570/2020). Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sporovej strany nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sporovej strany adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. III. ÚS 402/08, IV. ÚS 279/2018). Odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je pritom potrebné posudzovať spoločne, pretože tvoria jeden celok (porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

11. Najvyšší súd k uvedenej dovolacej námietke žalobcu konštatuje, že odvolací súd poskytol k otázke rozsahu incidenčného konania vymedzenom obsahom popieracieho prejavu správcu žalobcovi zrozumiteľnú odpoveď. Najvyšší súd konkrétne poukazuje na odseky 53. a 102. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Odvolací súd poukázal k tejto otázke na závery prijaté už v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, podľa ktorých z obsahu popieracieho prejavu a uplatnenej pohľadávky v preskúmanom konaní je zjavné, že vo vzťahu k pohľadávke vo výške 4 362,70 Sk je predmetom konania jej zaradenie v IV. triede. Vo zvyšku vo výške 576 893,04 Sk je predmetom konania určenie pravosti a výšky pohľadávky, keďže túto správca poprel ako celok. Uvedený dôvod popretia z dôvodu, že „suma je v rozpore s opravným uznesením 6C/13/92“ je potrebné vykladať tak, že ide o popretie existencie pohľadávky ako takej, keďže jej nezodpovedá výrok doloženého právoplatného rozhodnutia v konaní a iné rozhodnutie predložené nebolo, a ani iné právoplatné rozhodnutia vo veci uplatnených pohľadávok vydané neboli. Keďže správca poprel existenciu uplatnenej pohľadávky ako takej v celej uvedenej výške, z obsahu žalobného návrhu vyplýva, že žalobca si túto uplatňuje v incidenčnom konaní ako pohľadávku, ktorej pravosť žiada určiť vo výške 576 893,04 Sk so zaradením v I. triede uspokojovania veriteľov a vo výške čo do zvyšku žiada určiť poradie v I. triede. Z uvedených záverov jednoznačne vyplýva, prečo odvolací súd považoval popierací prejav správcu za dostatočný a určitý a z akých dôvodov popretia správcom vychádzal. Žalobcovi bola poskytnutá adresná a zrozumiteľná odpoveď na jeho odvolaciu námietku.

12. S uvedeným súvisí i ďalšia dovolacia námietka žalobcu koncentrujúca sa na opomenutie záväzného právneho názoru vysloveného najvyšším súdom ako súdom dovolacím v uznesení z 28. júna 2017 sp. zn. 2ObdoV/4/2017. V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd konštatoval procesné pochybenie súdu prvej inštancie, ktoré nebolo napravené odvolacím súdom, spočívajúce v neoboznámení strán s listinnými dôkazmi a následné odvolávanie sa na ich obsah v rozhodnutí vo veci samej a procesné

pochybenie odvolacieho súdu spočívajúce v nedoručení vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu. Najvyšší súd ďalej konštatoval, že nezistil žalobcom namietanú arbitrárnosť napádaného rozhodnutia a zdôraznil, že odvolací súd vzhľadom na charakter rozhodovanej veci nebol povinný reagovať na všetky námietky vznesené žalobcom v odvolaní, ktoré sa týkali neplatnosti skončenia pracovného pomeru žalobcu u úpadcu, a to vzhľadom na skutočnosť, že úlohou súdu v incidenčnom konaní nie je opätovné preskúmavanie prihlásenej pohľadávky súdom. Incidenčné konanie totiž nie je konaním, v ktorom by veriteľ uplatňoval svoju pohľadávku proti dlžníkovi a v ktorom by tak predmetom kognície konajúceho súdu mal byť celý právny vzťah medzi nimi v celej jeho šírke a hĺbke. Z uvedeného odôvodnenia poskytnutého dovolacím súdom v predchádzajúcom rozhodnutí nevyplýva záväzný právny názor, ktorý žalobca prezentoval vo svojom dovolaní. Dovolací súd nevyslovil, že by odvolací súd v prebiehajúcom konaní skúmal žalobcom uplatnený nárok nad rámec dôvodov uvedených správcom v popieracom prejave. Naopak uvedený právny názor uviedol dovolací súd ako zdôvodnenie toho, prečo nebolo potrebné dať žalobcovi v konaní odpovede na všetky jeho námietky, keďže predmetom incidenčného konania nemá byť komplexné posúdenie právneho vzťahu, z ktorého nárok žalobcu vyplýva.

13. Dovolateľ namieta aj výrok III. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozhodol o tom, že žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 92 %. Uvedeným rozhodnutím odvolací súd zmenil výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol žalovanému proti žalobcovi priznaný nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

14. K uvedenej dovolacej námietke najvyšší súd uvádza, že uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho z 28. júna 2017 č. k. 2ObdoV/4/2017-431 bol zrušený rozsudok najvyššieho súdu z 22. novembra 2011 č. k. 1Obo/55/2011-321, pričom odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia vzhľadom na zrušujúci výrok poukázal na § 453 ods. 3 CSP, podľa ktorého o trovách pôvodného konania a trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí. Najvyšší súd ako súd odvolací následne uznesením zo 17. júla 2018 č. k. 1Obo/4/2018-457 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. júna 2011 č. k. 8Cbsi/48/2005-296 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V súlade s § 396 ods. 3 CSP tak o nároku na náhradu trov dovolacieho konania mal rozhodnúť Krajský súd v Bratislave ako súd prvej inštancie v novom rozhodnutí. Uvedenú skutočnosť ale žalobca nenamietal vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie a žalobca ani nepodal súdu prvej inštancie návrh na doplnenie rozsudku podľa § 225 CSP, pričom z výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie bolo zrejmé, že súd prvej inštancie nerozhodol aj o nároku na náhradu trov dovolacieho konania. Pokiaľ žalobca uvedenú námietku neuplatnil v odvolaní, najvyšší súd sa v dovolacom konaní týmto dovolacím dôvodom nemôže zaoberať. Najvyšší súd k tejto otázke podporne poukazuje na závery uznesenia najvyššieho súdu z 26. marca 2019 sp. zn. 4Cdo/40/2019, podľa ktorých dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti. ... Dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v dovolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť. I keď sa uvedená argumentácia dovolacieho súdu týkala dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, podľa najvyššieho súdu je táto úvaha aplikovateľná aj na prípad dovolacieho dôvodu nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu v zmysle dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keď nemožno v dovolaní namietat' pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré neboli predmetom odvolacieho prieskumu, hoci sporová strana ich v odvolaní namietat' mohla (boli jej známe). Dovolací súd v tomto smere poukazuje aj na ďalšie uznesenia najvyššieho súdu z 26. augusta 2020 sp. zn. 8Cdo/120/2019, z 11. decembra 2024 sp. zn. 1Cdo/87/2024 a z 26. septembra 2024 sp. zn. 9Cdo/106/2023, kde dovolací súd rovnako pristupoval k dovolateľovej argumentácii aj v prípade dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. V opačnom prípade by fakticky prichádzalo k prieskumu rozsudku súdu prvej inštancie v dovolacom konaní, a to namiesto odvolacieho súdu, ktorý na to nedostal príležitosť.

15. Najvyšší súd z uvedených dôvodov konštatuje, že nezistil naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania

podľa § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá § 387 ods. 2 CSP. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil logicky kompaktným a presvedčivým spôsobom. Žalobca sa v podstatnej časti dovolania venuje otázke rozsahu predmetu incidenčného konania a obsahu popieracieho prejavu správcu, pričom poukazuje aj na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd pri svojom rozhodnutí odkloniť. V uvedenom sa tak namietané nedostatočné vysporiadanie s odvolacími námietkami žalobcu prelína s nesúhlasom žalobcu s právnym záverom prijatým odvolacím súdom, čo už zodpovedá namietaniu nesprávneho právneho posúdenia veci, teda odlišnému dovolaciemu dôvodu.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

16. Žalobca namietal v dovolaní nesprávne vyriešenie právnej otázky rozsahu predmetu incidenčného konania, pri ktorej riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu reprezentovanej uznesením najvyššieho súdu z 30. januára 2017 sp. zn. 3Obdo/70/2016 (R 63/2017), uznesením najvyššieho súdu z 24. februára 2021 sp. zn. 1Obdo/53/2020 a ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/46/2018, 4Obdo/2/2020, 3Obdo/61/2018 a 1Obdo/91/2019.

17. Podľa právnej vety zverejnenej k uzneseniu najvyššieho súdu z 30. januára 2017, sp. zn. 3Obdo/70/2016, v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2017 pod č. 63, konkurzný súd nie je oprávnený preskúmať popretú pohľadávku z iných dôvodov ako tých, ktoré správca uviedol v incidenčnom konaní v popieracom prejave obsiahnutom v zozname pohľadávok. Účelom incidenčného konania je rozhodnúť o tom, či dôvody obsiahnuté v popieracom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená.

18. Najvyšší súd súčasne poukazuje aj na uznesenie najvyššieho súdu z 23. apríla 2024 sp. zn. 3Obo/3/2023, zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2024, pod č. 61, podľa ktorého právnej vety aj pri popieracom prejave správcu uskutočnenom za účinnosti zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, ktorý neobsahoval právnu úpravu obsahových náležitostí popieracieho prejavu správcu, je potrebné prihliadať na obsah popieracieho prejavu, pričom predmetom incidenčného konania bude výlučne posúdenie, či dôvody popretia uvedené správcom v popieracom prejave obstoja. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí konštatoval formálne nedostatky obsahu popieracieho prejavu správcu, avšak následne sa aj s ohľadom na skutočnosť, že právna úprava obsiahnutá v ZKV neupravovala obsahové požiadavky na popierací prejav správcu, zameral na skutočný obsah popieracieho prejavu správcu. Najvyšší súd teda nepostupoval v danom prípade formalisticky, ale aj napriek stručnému odkazu na nesprávne zákonné ustanovenie, skúmal obsah tohto popieracieho prejavu.

19. Dovolací súd pri tejto právnej otázke poukazuje už na citovanú časť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (odsek 11. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Zároveň z Prihlásenia nároku žalobcu zo 17. septembra 1999 je zrejmé, že žalobca pri svojej pohľadávke č. 1 vo výške 508 658 Sk poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Dunajská Streda sp. zn. 5C/177/90, pri pohľadávke č. 2 vo výške 46 985 Sk poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9C/61/94 a v prípade pohľadávky č. 3 vo výške 1 424,32 Sk označil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda z 18. septembra 1995 spolu s doplniacim rozsudkom z 24. apríla 1997 a opravné uznesenie zo 17. júna 1997, právoplatné 7. júla 1997, sp. zn. 6C/13/92. Žalobca tak označil v prihláške pohľadávky jediné súdne rozhodnutie, a to právoplatný rozsudok vydaný vo veci 6C/13/92. Z popieracieho prejavu správcu uskutočneného na prieskumnom pojednávaní 1. októbra 1999 vyplýva, že správca prihlásenú pohľadávku 581 077,04 Sk v I. triede uznal vo výške 4 184 Sk v IV. triede a poprel vo výške 576 893,04 Sk v I. triede z dôvodu, že suma je v rozpore s opravným uznesením 6C/13/92.

20. Správca konkurznej podstaty aj vo svojom vyjadrení k žalobe zotrval na tom, že predmetom rozsudku 6C/13/92 bola len časť žalobcom prihlásenej pohľadávky vo výške 1 424,32 Sk s úrokom z omeškania a zostávajúca časť pohľadávky vo výške 576 714,34 Sk predmetom tohto rozhodnutia nebola

a do podania žaloby nebolo vo veciach vedených pod sp. zn. 9C/61/94 a 5C/177/90 vydané právoplatné rozhodnutie.

21. Najvyšší súd sa z uvedených dôvodov stotožňuje s takým výkladom popieracieho prejavu správcu, ktorý uskutočnil najvyšší súd už v uznesení zo 17. júla 2018 č. k. 1Obo/4/2018-457, podľa ktorého ide o popretie existencie pohľadávky ako takej, keďže jej nezodpovedá výrok doloženého právoplatného rozhodnutia v konaní a iné rozhodnutie predložené nebolo a ani iné právoplatné rozhodnutia vo veci uplatnených pohľadávok vydané neboli.

22. Dovolací súd preto nedospel k záveru, že by sa odvolací súd pri posudzovaní tejto právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Predmet incidenčného konania bol determinovaný obsahom popieracieho prejavu správcu. Pokiaľ sa sudy nižšej inštancie zamerali na preukázanie výšky uplatneného nároku žalobcom, rozsah incidenčného konania nebol prekročený a nebolo správcovi umožnené následne meniť alebo dopĺňať dôvody popretia prihlásených pohľadávok žalobcu. Keďže neprišlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolací súd nezistil naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

23. Dovolateľ napokon namietal aj nesprávne právne posúdenie veci v otázke využitia moderačného oprávnenia súdu v zmysle § 61 ods. 2 ZP, ktoré sa podľa dovolateľa nemalo na vec aplikovať a nárok mal byť žalobcovi priznaný za obdobie 12 mesiacov, namiesto 6 mesiacov.

24. Úpadca ako zamestnávateľ využil oprávnenie žiadať podľa § 61 ods. 2 ZP nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci šesť mesiacov už v konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5C/177/90, čo vyplýva z (neprávoplatného) rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 8. júna 1994 sp. zn. 5C/177/90 predloženého do konania žalobcom. Žalobca zároveň v tu preskúmanom konaní vo svojom vyjadrení zo 17. marca 2009 sám poukázal na uplatnenie § 61 ods. 2 ZP v konaní sp. zn. 5C/177/90 a na výzvu súdu uviedol, že časť náhrady mzdy uplatňuje podľa § 61 ods. 1 ZP a ďalšiu časť uplatňuje podľa § 130 ods. 1 ZP, nešpecifikoval ale v akej časti si uplatňuje nárok podľa § 61 ods. 1 ZP. Žalovaný zároveň aj vo vyjadrení z 13. júla 2009 k odvolaniu žalobcu proti konečnej správe v konkurze (uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 19. mája 2009 sp. zn. 6K/30/1999) poukázal na § 61 ods. 2 ZP, ktoré bolo uplatnené zamestnávateľom v konaní sp. zn. 5C/177/90. Súd prvej inštancie rovnako v rozsudku zo 6. apríla 2010 č. k. 8Cbsi/48/2005-180 odkázal na uplatnenie § 61 ods. 2 ZP žalovaným. Najvyšší súd ako súd odvolací poukázal na § 61 ods. 2 ZP aj v uznesení zo 17. júla 2018 č. k. 1Obo/4/2018-457, pričom uviedol, že ide o nárok, ktorého výška je principiálne konštituovaná rozhodnutím súdu, a to v rámci časového obdobia, kedy je zjavné, že žalobca mal záujem o prácu u zamestnávateľa. Podstatným prvkom je zároveň vznesenie žiadosti zamestnávateľa o moderáciu podľa § 61 ods. 2 ZP, ktorú súd musí zohľadniť. Odvolací súd sa v predmetnom rozhodnutí zároveň zaoberal otázkou aplikácie nového ZP a poukázal na § 251 ods. 1 nového ZP, podľa ktorého ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikli pred 1. aprílom 2002, ak nie je ďalej ustanovené inak a nároky, ktoré z nich vznikli, a právne úkony urobené pred 1. aprílom 2002 sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Odvolací súd následne konštatoval, že na riešený vzťah sa teda musia aplikovať ustanovenia (starého) ZP. Nie je preto pravdivé tvrdenie žalobcu, že žalovaný uplatnil žiadosť na moderáciu podľa § 61 ods. 2 ZP až podaním z 12. mája 2021. Úpadca ako zamestnávateľ žiadal aplikáciu § 61 ods. 2 ZP už v konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5C/177/90, následne v tu preskúmanej veci žalovaný po špecifikácii nároku žalobcu rovnako na § 61 ods. 2 ZP poukázal a takisto sudy nižšej inštancie konajúce v tejto veci § 61 ods. 2 ZP vo svojich rozhodnutiach aplikovali.

25. Naopak žalobca vôbec prvýkrát v priebehu doterajšieho konania až v podanom dovolaní namietal, že nárok na náhradu mzdy sa nemá posudzovať podľa ustanovení § 61 (starého) ZP, ale podľa ustanovení nového ZP. Samotný žalobca sa aj vo vyjadrení k veci z 25. mája 2022 odvolával na aplikáciu § 61 ods. 2 ZP a zákonom garantovanú náhradu mzdy za obdobie šiestich mesiacov. Súd prvej inštancie v rozsudku z 26. januára 2023 č. k. 8Cbsi/1/2018-765 aplikoval § 61 ods. 1 a 2 ZP (odsek 81.), žalobca ale svoj nárok podľa záverov súdu prvej inštancie nedostatočne špecifikoval, preto nebolo možné priznať

žalobcovi ani nárok na náhradu mzdy za šesť mesiacov.

26. Z uvedených dôvodov nejde o právnu otázku, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, keď táto na základe odvolania podaného žalobcom ani predmetom odvolacieho konania nebola. Najvyšší súd poukazuje na už citované závery uznesenia najvyššieho súdu z 26. marca 2019 sp. zn. 4Cdo/40/2019, ako aj na rozsudok najvyššieho súdu zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/110/2018 (R 73/2019), podľa záverov ktorých, dovolateľ môže v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, úspešne argumentovať iba tými dôvodmi, ktoré už skôr namietol v odvolaní, avšak odvolací súd tieto dôvody meritórne posúdil v jeho neprospech. Žalobca v odvolaní namietal nezdôvodnenie využitia moderačného oprávnenia podľa § 61 ods. 2 ZP správcom, s čím sa odvolací súd vysporiadal v odsekoch 105. a 106. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Žalobca síce okrajovo poukázal na skutočnosť, že nárok žalobcu by nebolo možné znížiť pod 9 mesiacov, uvedené ale žiadnym konkrétnym spôsobom neodôvodnil. Napokon v dovolaní tvrdí, že zníženie náhrady mzdy nebolo možné pod 12 mesiacov. Uvedené tvrdenia žalobcu tak sú zmätočné. Dovolacie konanie nemá slúžiť na riešenie nových právnych otázok, ktoré neboli predmetom odvolacieho konania. Aj z dikcie ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že má ísť o právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, čo v tomto prípade splnené nie je.

27. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie prijaté závery konštatuje, že naplnenie dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. a), f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP nezistil, dovolanie žalobcu bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

28. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Napriek procesnému úspechu žalovaného v dovolacom konaní mu náhradu trov dovolacieho nepriznal z dôvodu, že mu žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.